

محل مطبعه داراره :

جفـال اوغلـده امنيت

صندوغى جوارنده

شنكول يقوشنده

۲۵ نومرو

مشرق و صراط

۱۳۲۶

اضطار :

مسلكمزه موافق آثار

جدیده مع الممنونیه

قبول اولنور

درج ایدلمه یں آثار اعاده اولنماز

دیه ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات ، تاریخ ، سیاست ، احوال و شیوه اسلامیه در بحث ایرد و هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

قیرلمه دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیلنی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۰۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

بشنجی جلد

۴ محرم پنچشنبه ۲۳ کانون اول ۳۲۶

عدد : ۱۲۲

«بورادن فکر و نصیحت اخذ و تلقی ایدن امام . معلوم شدلر ، اهالی مسلمة ايله ساکن روسیه نك بر قسم وسیعنه طاعیله رق ، جامع و مکتبلر ده کافه اهل اسلامك برلشمه سی ، و بوتون دنیا تورک لرینك اتحادی افکارینه خدمت ایدیورلر ، و عین زمانده ، هنوز دین اسلامه داخل اولموش پتیرست تورک قبائلی ده مسلمانلاشدیر یورلر . اوفاداره روحانیه سی ، استانبولك کنسج تورک لرله دائمی مناسبات و مخابراتده بولنیور . (یوقاریدن بری محرر جنابلری حقایق ایسته دیکی کی اویروب چویر یوردی . لکن ایسته بوراده آپ آچیق بریالانی هیچ صیقلمادن ارتکاب ایتدی . کنسج تورک لرک روسیه مسلمانلریله مناسبتلری هیچ یوقدر .) بواداره روحانیه نك فکر و میلی اکلایمق ایچون . اعضای قدیمه سندن عبدالرشید ابراهیموفك الیوم استانبولده روسلر علیه بر غزته تحریر و نشر ایتمکله اوغراشدیغنی سویله مک کافیدر . (روسیه سابق ارکان حربیه میر آلایلرندن پرنس قارو پوتکین الیوم لوندرده ده دولت ، حکومت و دین کی بالجه مؤسسات علیه نارشیق نشریاته بولمقده در ؛ بناء علیه بوتون روسیه ارکان حربیه سی آنارشیتندر .) «اوقایه کیدن تفتیش قومیسینی مسلمان مکتب و مدرسه لرینی ده تفتیش ایدرک ، اورالده نهار و ناصل اوقودیلدیغنی اوکرده جکدر . پتر-سبورغده ، هنوز بو خصوصاته دائر معلومات تامه موجود دکدر . یالکیز شوقدری بیلنیورکه مکتب و مدارس مذکورده ، بوتون تورک اقوامنك لسانلرینی توحیده خادم عثمانی تورکجه سی اوکرده دیلیور . عثمانی ایمرطورلنی تاریخ و جغرافیای اوقودیلنیور . مکتب کتابلرینك اکثریسی ده استانبولده طبع اولمشدر . بعض مکتبلرک طلبه سنه عثمانی مکتبلرینك اونیفورمده سی بيله کیدرلمکده در . شرق جنوبی یه کیدیلدکجه ، مسلمان دارالتدریسلری حقنده کی معلوما تمز اکسیلور . بر درجه ده ده تورکستان مکتب و مدرسه لرینه دائر علممز صفردن عبارتدر . مع مافیه بو مکتبلر ده ، « مسلمان مختاریت مدنیه سی » اورته یه چیقاران قران تاتارلرینك تحت تربیتده یوز بیک مسلمان چوجنك اوقومقده اولدیغنی محققدر . آسیای وسطاده اتحاد اسلام فکرینك نقدر منتشر اولمقده اولدیغنی بر قاج دفعه لر یازمش اولدیغمز حالده ، حکومت مرکزیه مزك نظر دقتی جابه هنوز موفق اولامادق . بو پروپاغدا هنوز حال طفولیتده در : بویونجیه قدر اوکی آلمانلیدر . یوقسه تهلکک اولور . »

«بورادن فکر و نصیحت اخذ و تلقی ایدن امام . معلوم شدلر ، اهالی مسلمة ايله ساکن روسیه نك بر قسم وسیعنه طاعیله رق ، جامع و مکتبلر ده کافه اهل اسلامك برلشمه سی ، و بوتون دنیا تورک لرینك اتحادی افکارینه خدمت ایدیورلر ، و عین زمانده ، هنوز دین اسلامه داخل اولموش پتیرست تورک قبائلی ده مسلمانلاشدیر یورلر . اوفاداره روحانیه سی ، استانبولك کنسج تورک لرله دائمی مناسبات و مخابراتده بولنیور . (یوقاریدن بری محرر جنابلری حقایق ایسته دیکی کی اویروب چویر یوردی . لکن ایسته بوراده آپ آچیق بریالانی هیچ صیقلمادن ارتکاب ایتدی . کنسج تورک لرک روسیه مسلمانلریله مناسبتلری هیچ یوقدر .) بواداره روحانیه نك فکر و میلی اکلایمق ایچون . اعضای قدیمه سندن عبدالرشید ابراهیموفك الیوم استانبولده روسلر علیه بر غزته تحریر و نشر ایتمکله اوغراشدیغنی سویله مک کافیدر . (روسیه سابق ارکان حربیه میر آلایلرندن پرنس قارو پوتکین الیوم لوندرده ده دولت ، حکومت و دین کی بالجه مؤسسات علیه نارشیق نشریاته بولمقده در ؛ بناء علیه بوتون روسیه ارکان حربیه سی آنارشیتندر .) «اوقایه کیدن تفتیش قومیسینی مسلمان مکتب و مدرسه لرینی ده تفتیش ایدرک ، اورالده نهار و ناصل اوقودیلدیغنی اوکرده جکدر . پتر-سبورغده ، هنوز بو خصوصاته دائر معلومات تامه موجود دکدر . یالکیز شوقدری بیلنیورکه مکتب و مدارس مذکورده ، بوتون تورک اقوامنك لسانلرینی توحیده خادم عثمانی تورکجه سی اوکرده دیلیور . عثمانی ایمرطورلنی تاریخ و جغرافیای اوقودیلنیور . مکتب کتابلرینك اکثریسی ده استانبولده طبع اولمشدر . بعض مکتبلرک طلبه سنه عثمانی مکتبلرینك اونیفورمده سی بيله کیدرلمکده در . شرق جنوبی یه کیدیلدکجه ، مسلمان دارالتدریسلری حقنده کی معلوما تمز اکسیلور . بر درجه ده ده تورکستان مکتب و مدرسه لرینه دائر علممز صفردن عبارتدر . مع مافیه بو مکتبلر ده ، « مسلمان مختاریت مدنیه سی » اورته یه چیقاران قران تاتارلرینك تحت تربیتده یوز بیک مسلمان چوجنك اوقومقده اولدیغنی محققدر . آسیای وسطاده اتحاد اسلام فکرینك نقدر منتشر اولمقده اولدیغنی بر قاج دفعه لر یازمش اولدیغمز حالده ، حکومت مرکزیه مزك نظر دقتی جابه هنوز موفق اولامادق . بو پروپاغدا هنوز حال طفولیتده در : بویونجیه قدر اوکی آلمانلیدر . یوقسه تهلکک اولور . »

اتحاد اسلام — وکنسج تورک لر

بر قاج عصر دنبری عالم اسلامك افندیسی اولان ملل نصارا . بزدن ده ائی بیلنیورکه اهل اسلامك اکثریت عظیمه سی ، هنوز غفلت اویقوسنده میشل میشل اریومقندن باشقا بر شیه مشغول دکدر . بوا اکثریت عظیمه نك فکر سیاسی مع التأسف ، محله سنك ، کوینك ، نهایت شهرینك کوچوک غوغالری حدودندن ایلری یه کچه میور . مقدس بر دینك ، صاغلام سیاست دینیه سی بو اویوشمش قفلاردن بر قاج عصر اول اوچوب کیتمشدر . اولرشمه دی ، صر تلرینه یوکنمش اقتصادی و سیاسی باراسارتی قانع و شا کر طاشیورلر .

« روسیه مسلمانلرینك انک مهم مرکزی اولان « قران » ده مسلمانلق علیه انتشار ایدن بر روس غزته سنك ویانه مخبری ، کنسج تورک لرک اتحاد اسلام نشریاتندن بحث ایدرک ، باقکیز ، نه هر زه لر یومور طیلور :

« روسیه دوماسنده سویلنه نطفلری اوقویانلر مسلمان افکار عمومیه سنك صوک سنه لرده بک جوق دکشدیکنه آراتی شبهه ایدمزلر . روسیه مسلمانلرینی بویه اختلاله تقریب ایدن باشلیجه سبب ؛ ژاپونیا معلومیت مزله تورکیه انتلا بیدر . بو ایکی حادثه مهمه ؛ اونودولش ظن ایدیان اتحاد اسلام فکرینی پک قوی میدانه چیقاردی ، ژاپونیا لیلر ؛ « آسیا آسیا لیلر ایچوندر » دیمشدری شمدی بو شمار (دوویز) ک صداسی کلکته دن جبل الطارقه قدر عکس انداز اولور ... کنسج تورک لر ، اوروپاده قوتلرینك آزغنی کوریر کورمزلر . بوتون مسلمانلری برلشدیرمک فکرینه دوشیدیلر . شمدی کنسج تورک لرک مرشدلری ، عالم اسلامك هر گوشه سنه طاعیلمشلر ، تاریخ اسلامك انک مشعشع زمانلرینی مسلمانلرینك نظرلرنده رنگین الوان ايله ترسیم ایلیه رک ، اتحاد و « کفار » دن اخذ انتقامه تشویق ایلمکده درلر .

مسلمانلر ، دینلری اقتضاسینجه بوکون اهل اسلامی قاروش قیاس ایلمکده اولدقلرندن بو ارشادات بالسهوله زمین قبول بولنیور . مسلمانلر ، بک یاقین بر استقبالده حاکم جهان اوله جقلرینه امید واردلر . بو خیالات سیاست حقیقه ايله مشغول قفالرک بر تبسم مسه زیانه سندن باشقه بر شی لایق دکل کی کوریلنیورسه ، نتیجه سی وخیم اولور . کنسج تورک لر ، روسیه مسلمانلری اختلاله تشویق ایدیورلر . مقصدلری روسیه یی قره دکز یالیرنده قوغمق ، قافقازیا ، ایران و تورکستان کبری استیلا ایلمکدر . کنسج تورک لرک بویه بر مقصد تعقیب ایتدکلرینه انک قوی دلیل ، بر کنسج تورک لرک ، دو قنور قره بکک باریسده ایراد ایتدیکی بر نطفدر . باریس وویانه غزته لری بو نطق نشر ایتدیلر .

قره بکک سوزلری اهمیتله تلقی اولمیه شایاندر . زیرا ، قره بک ، تورکیه نك آسیا قطعه سنده کی اراضی سنده ، ایرانده و قافقازیا ده کنسج تورک قومیته لری تشکیل و تأسیس ایچون ، کنسج تورک فرقه سی طرفندن مرخص تعین ایدیلش بر آمددر . ایرانده کنسج ایران فرقه سی تأسیس ایلیه رک ، کنسج ایران و کنسج تورکیه یی یکدیگرینه تقریبه چالیشانلرک بری ده ، ینه اوقره بکدر . قره بک ، باریسده کی نطقنده شوبله دیمشدر :

« روسیه ايله انکله ایران قسیم فکرنده بولنیورلر . بز تورک لر هیچ بر زمانده بوکا مساعده ایتیه جکیز . بز ، ایرانلرک روسیه ویا انکله بویوندرینی آلتنه کیرمکدن ایسه تورکیه ايله برلشمه جکنه قانع . تورکیه اقتضا ایدرسه سلاحله ایرانی مذاقه ایدم جکدر .

« بز انکله بزلردن قورقورلر . اولر قره یه کمی اخراج ایدمزلر . ذاتاً انکله کیلری آلمان قورقوسیه بحر شماله دمیرلشدر . روسیه نك قره دکز بحریه سندن ده قورقماز ، چونکه یاقین زمانده روسیه نك قره دکز فیلوسی بزم قوه بحریه مزك نصفی درجه سنده قاله جقدر .

« سکیز یوز بیکک اردومزله روسیه یی قافقازیا دن پوسکورتیه بیلورلر . روسیه قوه بریه سی ، ژاپونیا و آلمانیا آوستریا حدودلرینه طاعیلمق مجبوریتنده

آنقره اتحاد و ترقی جمعیتك بر تشبث اقتصادي . — آنقره ده
برقاج محترک صراف وار . بونلر شهرلیری ، کویولری عارتا کندیلرینه
اسیر ایشلر ، سیزه ویش کبی اوراق تفک شیلر صلتان و سرمایہ سی بردن
اوج ، نہایت درت بش لیرایہ قدر بولسان و برعائلہ ریاستی ده دوش تحملندہ
اولان بر اصناف فائضہ ، مثلا برلیرا المی ایچون بونلرہ عرض افتقار ایدیور .
صراف بونلرہ آلتی آی مدتدن نقصان اولدینی ایچون پارہ اقراض ایتدیکی کبی
یوزده بش دن آشاغی ده فائض قبول ایتیور و بورج سندی یاییلورکن برلیرانک
ایچندن بر کرہ اوتوز غروشی آلتی آلیق فائض دیہ بروجه بشین چکوب آلیور ،
مدت کلنجہ بورجلی آلدینی یش غروش یرینہ ینہ لیرای ویرہ دیور ، بالطبع
سندک تجدیدینہ قیام اولیور . سند تجدید ایدیورکن صرافہ اوتوز دها و یریلیور .
بورجک آلتش غروشی برسناک فائضہ کیدیور ، بر لیرادن بورجاولی اندہ
فرق غروش قالیور . ایشته اوملاو اوراق سرمایہ لی اصنافی حمایہ ایتک و کندیلرینی
اوکی محترک و غدار صرافلرک انصاف سزاغندن قورتارمق و برلیرای بر غروش
فائضہ و یرمک و حاصل اوله جق فائضک سنہ لکی قاج غروشه بالغ اولورسہ اونی
دخی بلاتریق جنس و مذہب مملکتندہ کی ایتم و ارامک محتاج اولدقلری لوازم
ضروریہ بی بالتدارک کندیلرینہ جمعیت نامنہ ہدیہ ایدہ بیلیمک مقصدیلہ جمعیت
صندوق نامیلہ بر صندوق تشکیلی آنقرہ اتحاد و ترقی جمعیتنجہ بالتأمل مذکور
صندوقک سرمایہ ابتدائیسناک دخی اعانہ صورتیلہ جمع و احضاری تصور اولنہ رق
درحال جمع و اعانہ باشلاش و قضاو لوالردہ کی اصحاب حمیتہ دہ مراجعت ایدیورک
اوتوز لیرا قدر برپارہ تدارک ایدلشد . « آنقرہ »

آفریقای اسلامی:

رأی ہادی ہادی . — پاريسدن چکیان بر تلغرافنامہ دن
آکلاشیلیورکہ فرانسه مجلس مبعوثانندہ وادای حادثہ سی اوزرینہ
نظاردن بر استیضاح واقع اولہ رق مذاکرات اجرا ایدلش و مذاکراتک
نہایتندہ مستملکانک محفوظیتنی تحت تأمینہ آلمہ سی توصیه سیلہ قابینہ یہ
بیان اعتماد اولونش ، یعنی فرانسه مبعوثانی ، فرانسه حکومتی
آفریقای اسلامیدہ دها زیادہ شدتہ حرکتہ دعوت ایدیور ، و احوالیدہ
کائن مسلمان حکومتلرینک بوسبوتون اورتہ دن قالدیرلہ سنی ایستیور .
وادای حادثہ سی ، یالکیز فرانسمز مبعوثلرینک طول مدت مذاکرہ -
لرینی دکل ، بزم اک ایلری کلن رجال سیاسیہ مزدن ، « اتحاد و ترقی »
فرقمسی رئیس خلیک بک افندیکنک دہ « ماتن » غزتمی نخبارلرندن
بریسیلہ اوزون اوزادی یہ قونوشمہ سنی انتاج ایلہ مش ایش . بزبونی
ازمیردہ چیقان « اتحاد » رفیق مزدن اوکرہ نیورز . ایشته خلیل
بکک فرنک غزتمہ جیسنہ سویلہ دکلری :

« بعض غزتلر فرانسمز عسا کرینہ تجاوز ایدن وادای عشائرینک
« سلاحرینی طرابلس غرب طریقہ تدارک ایتدکلرینی ، ترکیہ نک تحریک
« واغوا آتی نتیجہ سی اولہ رق یرلیرک بو سلاحرلہ تجهیز ایدلکلرینی
« ادعا یولی نشریات بدخواہانہ دہ بولندیلر . بو کفت و کولر پک کولنج
« و افسانہ قیلندلر شیلردر .

« بو وسیلہ ایلہ بعض جراند « پانسلا میزم » تشبث و حرکاتندن یکیدن
« بحث ایتدکہ باشلا دیلر . فرانسلر بو تعبیرک آوروپادہ برنجی دفعہ
« اولہ رق اسباب سیاسیہ مبنی استعمالندن هیچ شہہ سز دوچار حیرت
« اولہ جقلردر . « پانسلا میزم » کلہ سنات ترکیہ مزده تعبیر مقابل موجود
« بیلہ دکلدرد .

بولنہ جفندن اناطولی حدودندہ بزم قوتدن اشاغی بولنہ جقلردر . لکن غلبہ مرکز
قطعیتمی تأمین ایچون ایلک اوکجہ وولما ، قافقاز ، تورکستان اہالی مسلمہ سنی
حاضرایہ جغز .. اولنر اوتوز . میلوندر . لہلیرک یهودیلرک فنلاند ایلرک دہ
بزمہ معین اولہ جقلرینہ امینر . بز روسیہ ایلہ محارب ایکن اولردہ قیام
ایلیہ جکلردر . . .

دوقتور قرہ بک برادریمزک قافقازیانی استیلا ایتک ، روسیہ
مسلمہ انلرینی آیاقلاندیرمق کبی بوکونکی کوندہ خیال محض اولان
پلانلر قورمقلہ فکر و زمانی ہدر ایتیمہ جکنی محققا بیلورز . فرض
محال اولہ رق بر آن ایچون دوقتورک بو کبی خیاللرلہ ارغراشدیغنی
تصور بیلہ ایتسہ ک . خیالاتنی عالمہ اعلان ایلہ رک کندی کندی
اہانت ایدہ جکنہ و عالمہ بر وسیلہ خندہ واستہزا ویرہ جکنہ بر درلو
قانع اولامایز . حاصلی عالم اسلامہ قارشی متصل تکرر ایدن افترالرک
بر قمرلیسی دہ ، دوقتور قرہ بک اسناد اولونان بو نطقدر .

شون

اصلاح مدارس — مقام جلیل مشیخت طرفندن ، مدارس علمیہ پروگرام
لرینک احتیاجات حال وزمانہ توفیقاً ترتیب و تنظیمی ایچون مجلس معارف
اعضاسندن بابان زادہ نعم بک ، استانبول مبعوثی مصطفی عاصم ، آیدین مبعوثی
عیبداہ ، قرہ حصار صاحب مبعوثی کامل ، بایزید مدرس لردن نوکت ، رصد خانہ
عاصمہ مدیری فطین و قزانی حلیم ثابت افندیلردن مرکب بر قومیسون مخصوص
تشکیل اولنشد . قومیسون ہفتہ دہ ایکی دفعہ فتوا خانہ دہ انعقاد ایدرک
اصلاح مدارس حقندہ اتخاذ مقررات ایلہ جکلردر .

اسلافک اوقدر فدا کارلقلر ، ہمتلر صرفیہ اخلافہ مؤبد برر
یادکار عرفان اولمق اوزرہ تأسیس ایتدکلری مدرسہ لر مرکز صوبک
زمانلردہ قصد اروا کورولن باقسزلق یوزندن نہ حالہ کلدیکنی سویلمک
بک آجی بر حقیقتی ا کلامق دیمکدر . اگر مکتبلرہ ایدیان ہمت
اوقدر کئیاتسزلکی ایلہ برابر مدرسہ لردہ صرف ایدیلا دی ، شہہ
یوق کہ وقتیہ ہربری بر دارالفنون اولان ، ہربری بر چوق صاحب
مسلاک تحریرلر یتشدیرن بو معظم مؤسسہ لر الخطاطک بو درکہ سنی
اولسون کورمندی .

مدرسہ لردن آدم یتشدیرمک بک قولای در . چونکہ مدرسہ
حیاتنہ آلیشمش طلبہ علوم عمومیتلہ غایت چالیشقان ، غایت متین
آدملردر . نتہ کم مدرسہ کورمش ، مدرسہ دہ چالیشمہ آلیشمش
طلبہ مکتبلرہ کیرنجیہ — بورادہ کی تحصیل او قدر بوزوقلنی ایلہ
برابر نسبتلہ دها حاللجہ اولدیغندن — ہمہ حال بولوندیغنی صنفک
یا برنجیسی یا خود ایکنجیسی اولیورلر .

باب مشیختک مدرسہ لری اصلاح ایچون بر ہیئت تشکیل ایتسنی ،
خصوصیلہ بو ہیئتی عرفانی ، حمیتی ، فعالیتی جملہ مزجہ مسلم اولان
ذواتدن انتخاب ایلہ سنی عن صمیم القلب آلقیشلارز .

ہیئت وظیفہ سنی ایضایہ باشلامشدر ، آنجق کرک ظاہر علوم
افتدیلر ، کرک مدرسہ احوالی بیان قارلرمنز بو خصوصدہ الزم
کور دکلری اجرا آتی مطالعہ لرلہ برابر بیلدیرہ جک اولورلرہ ہیئت
اصلاحیہ معاونت ایتش ، حتی احتمال کہ بعض نقطہ لردہ ہیئتی ارشاد
ایتش اولہ جقلری ایچون صراط مستقیم صحیفہ لرینی آچیق بولہ جقلردر .